

VÅR REFERANSE
24/1512

DERES REFERANSE

DATO
10.06.2024

Vedtak om illeggelse av overtredelsesgebyr

Det vises til Finanstilsynets varsel om overtredelsesgebyr av 26. april 2024, svar fra [redacted] Selskapet) i epost av 2. juni 2024 og øvrig korrespondanse.

Finanstilsynet har vurdert forholdet og konkludert med at det foreligger overtredelse av reglene om meldeplikt etter markedsmisbruksforordningen¹ (MAR) artikkel 19 nr. 6, jf. artikkel 19 nr. 1 og verdipapirhandelloven (vphl.) § 3-1.

For overtredelsen vil Finanstilsynet illegge [redacted] overtredelsesgebyr på NOK 100 000 jf. vphl². §§ 21-1, 21-9 og 21-14.

1. Rettslig grunnlag

Nærstående til primærinnsidere skal gi melding til utsteder og til vedkommende myndighet (Finanstilsynet) om enhver transaksjon utført for deres egen regning i aksjer eller gjeldsinstrumenter utstedt av den aktuelle utstederen, jf. MAR artikkel 19 nr. 1.

MAR artikkel 3 nr. 26 bokstav d), definerer nærstående som blant annet en juridisk person der ledelsesansvaret utøves av en primærinnsider³ eller som direkte eller indirekte kontrolleres av en slik person.

En melding skal gis umiddelbart og senest innen tre virkedager etter datoen for transaksjonen, jf. MAR artikkel 19 nr. 1 annet ledd. Det fremgår av forarbeidene til MAR i Prop. 96 LS (2018-2019) punkt 6.10.1.5 at "(...) utgangspunktet tas i at fristen etter forordningen er umiddelbart, og at fristen på tre virkedager er å anse som en absolutt frist uavhengig av særlige omstendigheter".

Meldeplikten inntreer når det totale transaksjonsbeløpet utgjør 5 000 euro per kalenderår, jf. MAR artikkel 19 nr. 8.

¹ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 596/2014 av 16. april 2014 om markedsmisbruk (markedsmisbruksforordningen) er gjennomført i verdipapirhandelloven (vphl.), jf. vphl. § 3-1.

² Lov av 29. juni 2007 om verdipapirhandel – Verdipapirhandelloven (vphl.)

³ MAR bruker begrepet "personer med ledelsesansvar". Ettersom begrepet "primærinnsidere" er innarbeidet i det norske verdipapirmarkedet, brukes dette begrepet i brevet.

Meldingen skal inneholde følgende opplysninger, jf. MAR artikkel 19 nr. 6:

- a) personens navn;
- b) årsak til meldingen;
- c) navn på den aktuelle utstederen eller deltakeren på utslippskvotemarkedet;
- d) det finansielle instrumentets beskrivelse og identifikasjon;
- e) transaksjonstype(r) (f.eks. erverv eller avhending), med angivelse av om transaksjonen er knyttet til utøvelse av et aksjeopsjonsprogram;
- f) dato og sted for transaksjonen(e);
- g) transaksjonen(e)s kurs og volum.

Etter MAR artikkel 19 nr. 3 skal utsteder offentliggjøre opplysningene som er meldt i samsvar med artikkel 19 nr. 1.

Finanstilsynet kan etter vphl. § 21-1 (1) ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse av MAR artikkel 19 og utfyllende forskrifter. Vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr mot foretak fremgår av fvl.⁴ § 46 første ledd, jf. vphl. § 21-9 (2). Det fremgår av fvl. § 46 første ledd at når det er fastsatt i lov at det kan ilegges en administrativ sanksjon overfor et foretak, er skyldkravet uaktsomhet med mindre noe annet er bestemt. Skyldkravet kan oppfylles ved anonyme og kumulative feil.

Ved avgjørelsen av om en administrativ sanksjon skal ilegges og ved utmålingen fremgår det videre av vphl. § 21-14 at det kan tas hensyn til følgende:

1. overtredelsens grovhet og varighet,
2. graden av skyld hos overtrederen,
3. overtrederens finansielle styrke, særlig samlet omsetning eller årsinntekt og eiendeler,
4. oppnådd fortjeneste eller unngått tap,
5. tap påført tredjepart som følge av overtredelsen,
6. vilje til å samarbeide med myndighetene,
7. tidligere overtredelser,
8. forhold som nevnt i forvaltningsloven § 46 annet ledd,
9. andre relevante forhold

2. Sakens bakgrunn

[REDACTED] solgte 2 000 000 aksjer ("Transaksjonen") utstedt av Rana Gruber ASA ("RANA") den 9. januar 2024. Transaksjonen hadde en verdi på over 143 millioner kroner. Salget ble meldt til markedet i børs melding publisert 10. januar 2024, kl. 08:06 ("Børsmeldingen"). Børsmeldingen ble meldt i kategori "Flagging" og manglet informasjon om transaksjonskurs. Påfølgende dag, 10. januar 2024 falt aksjekursen til RANA med 3,18 %.

Utdrag fra børsmelding publisert 10. januar 2024:

Rana Gruber ASA: Disclosure of change in large shareholdings and trade made by primary insiders.

[REDACTED] has today 9th sold 2 000 000 shares in Rana Gruber ASA (the "Company"). Prior to the sale, [REDACTED] owned 7,589,265 shares in the company equalling 20.46% of the total share capital and voting rights in the company. Following the sale, [REDACTED] has 5,589,265 shares remaining in the Company equalling 15,1% of the total share capital and voting rights.

⁴ Lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker – Forvaltningsloven (fvl.)

██████████ is the CEO of ██████████ and has 100% ownership in ██████████ which owns 28,59% of the outstanding shares in ██████████

I Oslo Børs' register over primærinnsidere og deres nærstående er ██████████ registrert som nærstående foretak til primærinnsider i RANA, styremedlem ██████████

Børsmeldingen manglet kurs på transaksjonen. Kursen på RANA aksjene falt med 3,18% i løpet av dagen den 10. januar 2024

Meldingen (KRT-1500 skjema) til Finanstilsynet ble meldt for nærstående foretak. I denne meldingen var prisen på aksjene oppgitt til 71,725 per aksje. Salgsprisen for aksjene var avvikende i forhold til siste omsatt 9. januar 2024 (75,5) og siste omsatt 10. januar 2024 (73,10).

3. Den meldepliktiges anførsler

██████████ har i brev av 26. februar 2024 blant annet anført:

"...transaksjonen ble meldt til markedet før børsåpning dagen etter at transaksjonen fant sted, og dermed at den ble utlignet til markedet. ██████████ erkjenner imidlertid at meldingen ikke fullt ut oppfylte formkravene som melding etter MAR artikkel 19 nr. 1."

"Den mangelfulle meldingen skyldes en administrativ inkurie i ██████████."

██████████ har også opplyst at utsteder ble varslet om aksjesalget kvelden den 9. januar 2024 og at salgspris da fremgikk. Selskapet anfører også at:

██████████ ble gjort oppmerksom av Rana Gruber ASA om manglene, og søkte derfor å oppfylle meldeplikten gjennom primærinnsidermeldingen som Finanstilsynet henviser til i sitt brev".

Avslutningsvis understreker selskapet at de har iverksatt tiltak for å skjerpe sine rutiner, slik at lignende tilfeller ikke forekommer i fremtiden.

██████████ har i epost 2. juni 2024 orientert Finanstilsynet om at selskapet ikke har noen kommentarer til Finanstilsynets varsel om illeggelse av overtredelsesgebyr. Selskapet beklager hendelsen.

4. Finanstilsynets vurdering av om overtredelsesgebyr skal ilegges og av gebyrets størrelse

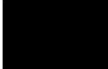
Finanstilsynet legger til grunn at ██████████ er å anse som nærstående til primærinnsider i RANA, jf. MAR artikkel 3 nr. 26 bokstav d). Dette er heller ikke omtvistet i saken.

Transaksjonen overstiger terskelen på 5 000 euro per kalenderår, jf. MAR artikkel 19 nr. 8. Transaksjonen anses derfor som meldepliktig i sin helhet.

Den publiserte børsmeldingen manglet informasjon om kurs for transaksjonen. Finanstilsynets vurdering er derfor at MAR artikkel 19 nr. 6 (g) er overtrådt og at de objektive vilkårene for illeggelse av overtredelsesgebyr etter vphl. § 21-1 første ledd er oppfylt.

Videre er Finanstilsynets vurdering at en eller flere personer som handler på ██████████ vegne har opptrådt uaktsomt, eller at det foreligger kumulative feil. Det må forventes at aktører i finansmarkedet

har kjennskap til og innretter sin virksomhet i henhold til regelverket, herunder at foretaket på forhånd har etablert nødvendige rutiner og/eller systemer som identifiserer transaksjoner som skal meldes til markedet og påser at slike meldinger har korrekt innhold.

På bakgrunn av dette finner Finanstilsynets at de subjektive vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr etter vphl. § 21-1 jf. 21-9, er oppfylt.

Ved vurderingen av om gebyr skal ilegges, har Finanstilsynet foretatt en helhetlig vurdering av forholdene i denne konkrete saken.

Hovedhensynet bak reglene om meldeplikt er å sikre transparens i markedet rundt handler utført av personer sentralt plassert i utstederforetaket og deres nærstående. Slik informasjon er også viktig for å kunne forebygge og avdekke markedsmisbruk. Det er avgjørende for et velfungerende kapitalmarked at den informasjon som gis har korrekt og fullstendig innhold i samsvar med reglene.

Finanstilsynet har lagt vekt på at kursen var en viktig del av informasjonen om transaksjonen. Det er lagt vekt på at kursen, som ble fastsatt gjennom en auksjonsprosess, avvok betydelig fra siste registrerte kurs fra markedsplassen. På denne bakgrunn er Finanstilsynet vurdering at innholds mangelen i børsmeldingen, i form av manglende kurs, medførte at viktig informasjon om transaksjonen ikke var utlignet. Markedet har dermed gått glipp av viktig informasjon og hovedhensynet om transparens i markedet er svekket.

Det kan ikke anses uforholdsmessig at det ilegges overtredelsesgebyr i saken, og Finanstilsynets konklusjon er derfor at det bør ilegges overtredelsesgebyr som sanksjon for bruddet.

I tråd med vphl. § 21-14 kan Finanstilsynet ved utmålingen av overtredelsesgebyr blant annet legge vekt på overtredelsens omfang og virkninger, og graden av utvist skyld.

Transaksjonen ble meldt til handelssystemet til Oslo Børs av verdipapirforetaket som tilrettela transaksjonen, det vil si at kurs, volum og tidspunkt ble publisert. Denne informasjonen inneholder ikke informasjon om hvem som er partene i transaksjonen. Denne informasjon er derfor av begrenset tilgjengelighet og innebærer ikke, slik Finanstilsynet vurderer det, at det fullt ut utligner den informasjonsasymmetrien som oppstår når kursen ikke oppgis i meldingen fra den meldepliktige.

At transaksjonen utgjorde viktig informasjon tydeliggjøres ved virkningene i RANAs kurs den 10. januar 2024. Aksjekursen i RANA falt med 3,18% målt mot sluttkurs den 9. januar 2024.

Akseomsetningen den 10. januar 2024 var også unormalt høy. Finanstilsynets vurdering er at informasjonen om denne konkrete transaksjonen, herunder kursen på transaksjonen, har hatt betydelig virkninger på markedet. I vurderingen av gebyret størrelse er det derfor vektlagt at transaksjonskursen hadde informasjonsverdi. Finanstilsynet er også kjent med at verdipapirforetaket som var involvert i auksjonsprosessen behandlet nedsalget som innsideinformasjon, uten at det er lagt avgjørende vekt på dette.

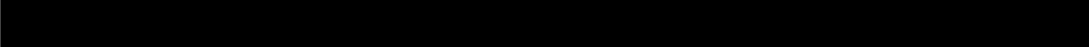
Videre fastsetter MAR at meldinger om transaksjoner fra primærinnsidere og nærstående skal meldes til utstederselskapet og at det er utstederselskapet som skal offentliggjøre slik melding. Denne fremgangsmåten har ikke blitt fulgt.

Slik Finanstilsynet forstår det, ble utstederselskapet orientert om transaksjonen på kvelden den 9. januar 2024, samtidig som at det ble sendt melding til børsen for offentliggjøring. Selskapet fikk beskjed fra utsteder om at meldingen var mangelfull, at kursen manglet, etter at meldingen var oversendt til Oslo Børs for publisering. Mangelen ble deretter forsøkt korrigert gjennom den særskilte meldingen til Finanstilsynet.

Forholdene tydeliggjør at selskapet ikke hadde tilstrekkelig med rutiner og systemer for å sørge for at selskapet operer i tråd med reglene i MAR. Det at prosedyrene i forordningen ikke er fulgt og at selskapet ikke evnet å rette meldingen etter at utsteder påpekte feilen, anses som et skjerpene moment i saken.

5. Vedtak om illeggelse av overtredelsesgebyr

Med hjemmel i vphl. §§ 21-1, 21-9 og 21-14 har Finanstilsynet gjort følgende vedtak:

 plikter å betale et overtredelsesgebyr på NOK 100 000 (etthundre tusen kroner). Overtredelsesgebyret tilfaller Statskassen."

Dette vedtaket kan påklages innen 3 uker etter at vedtaket er mottatt. En eventuell klage sendes til Finanstilsynet. Klageinstans er Finansdepartementet. Forvaltningsloven §§ 18 og 19, om partenes adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, gjelder.

Overtredelsesgebyr innkreves av Skatteetaten ved Statens innkrevingsentral (SI). I tilfeller der vedtaket ikke påklages vil SI sende krav om betaling umiddelbart etter klagefristens utløp. I tilfeller der vedtaket påklages, sendes kravet etter at klagen er avgjort av Finansdepartementet.

Vedtaket vil bli publisert på Finanstilsynets nettsider.

For Finanstilsynet

Anne Merethe Bellamy
direktør

Thomas Borchgrevink
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:

